

Adam Krehowiecki

OTRON

Powieść Historyczna

(Ciąg dalszy).

Wielki drab lwowski rzeź zaczął z radością. — A co? wołał ku Szołkowskiemu — gdy byś teraz Sawadzi, który w lesie są, chciał Waszego Miłością jako przekożnię, to musieliby wpródy skąpać się w tym ogniu i nożki poparzyły.

Nadchodził moment stanowczy bitwy. Szołkowski nie mówiąc nic, kłaskał teraz plnie, co się działo na głównej linii bojowej. Zwycięstwo zdawało się pewne. Margrabia Badeski zwał się z konia, srodze ranny; nieprzyjacielski szary przełamał się w środku; trzymał się jeszcze „Schleppenbach, walcząc do ostatka, lecz bez nadziei zwycięstwa, było jego ostateczną halabudą ucieczki się głównych.

Dia dopełnienia wiktoryi rzucił się Szołkowski w wir walki. A teraz można było sprawdzić, jako Attelmayer mądrze postąpił. Z lasu bowiem wybiegli naraz silny oddział rycerstwa na pomoc. Byłby zajęł ty kompanii Szołkowskiego i zniszczył ją ze szczerem, a może przeważał szale zwycięstwa.

Alto o to niemu na spotkanie wieścił dym gęsty i płomienie. Cała łąka stała w ogniu i zdawała się żywą, poruszała się bowiem kłębami dymu, dymała gorącym, jakby się w uścisku płomieni, które to pętały niemi niewidoczno, to znosiły się w górę i sycząc walczyły zwycięsko z najwzajemniej lodowymi burzami, obejmując je i skracając. Ogień sięgał coraz dalej, przysłał u swego początku, pozostawiając czarne, dymiące śliski, a rozrastał się dalej już w kierunku do lasu, gdzie obejmował większe krzewy z głośnym łoskotem i strzałami w górę ku konarom sosnowym.

A za tym ogniem w ślad szli chłopcy pod wodzą Attelmayera, który zachęcając do dalszego pochodu, śmiał się widząc, jak oddział zbrojny, wybiegli i w zdumieniu przystanął nad morzem płomieni i dymu.

— Ho! ho! — mruknął drab lwowski — dym im w nosie kręci — kichają!

Rzeczywiście w lesie płomieni stał się okrutny. Zrazu Radziwiłł nie wierząc wieściom o szczerem się potarze, rozkazał naprzód iść i zamknąć drogę uciekającym. Lecz niebawem ogień z coraz większą siłą wdarł się w las; zalekione konie rzyły i parskając, zrzucały jeźdźców, którzy chęć ucieczki, wyrzucali się na soany.

— Wiewiórki! — krzyknął Attelmayer.

Jeden Szewc, słodząc już na soanę, strzelił doń z muskietu i lekko w lewe ramię ranił.

To jeszcze bardziej rozjuszono zapalczywego draba.

— Poczekaj, lotryku! — krzyknął — Konsularna krew lwowska róliewawa — dam ją ci za to... aż sekożycisz z drzewa...

W prawicy niósł stary rusznik, wymierzyl i padł strzał — a za moment Szewc leciał z drzewa i wpadł w ogień.

— Aha! — rzekł Attelmayer — na południe będzie ciębie ekwarki...

A teraz rozpoczęła się jej gromadna ucieczka na całej linii. Gdy margrabia Badeski padł, nie było już sposobu powstrzymać pochodu; jeden Schleppenbach trwał jeszcze, odwołując odwrót rozbitego korpusu Fladgrafa. — Czarniecki wdarł się teraz w sam środek obosy i w jednym mugnięciu oka opomował go. Zdobytą dwadzieścia chorągwi, mnóstwo wozów z żywnością i amunicją i wzięto około 250 jeźdźców, z których czterdziestu znamienitych. Tych zaś najwzajemniej było ochronić przed zemstą. Pewnego majora szwedzkiego, nazwiskiem Koenigsmark, który znany był z okrucieństwa i zdiwactwa, zaliczając masowice poznawając z ręk straty wyrwała i pomimo zakazu Czarnieckiego, na szlachach roznieła.

Radziwiłł, widząc z lasu beładną rozsypaną główne szwedzkie, już nawet nie myślał dążyć im z pomocą, tembardziej, że owym potężem był od nich oddzielił. W lesie zaś wytrzymał było niepodobna, ogień bowiem rozszerzał się ciężej, a gnany wichrem, wdarł się w głąb. Piekielny losok walcących się drzew, ogień płomieni, krzyki uciekających, tworzyły taki wrzawę, iż myśli zebrać nie było można. Gęsty, czarny dym wyrywał oczy, chwytając za gardło i dusił.

Księżę umysł swój cofnął się i owa ścieżka, którą w nocy z Halaską przechodził, przeprowadził swój oddział z całym taborem na drogę ku Ujazdowi i Warszawie wiodącą, co tem łatwiej mógł uczynić, jako ów pór przez Attelmayera zmniejszony, dawał mu z tej strony osłonę.

Wywalał tedy rozkazy, których jednak nie wiele słuchano w ogólnym popłochu. Biegano w różnych kierunkach.

Po drugiej stronie, na straju lasu, stało wóz mikanasie i liczny tabór niewieści. Krzyki i jęki były tam okrutne, a najgłośniejsi krzyczeli znoś owo majora Koenigsmark, która oszalała nienal z trwogi, jękiem a płaczem wyzwała pomocy.

Przy jednym z wozów, do którego z pospiechem przegano konie, stała Halaska. Biała była jak śnieg, ale w wyskórzeniach oczach, parających uporczywie w głąb lasu i w zakłóceniu tych wargach, nie trwoga, lecz raczej objawiała się wola niezlomna.

— Teraz zgine... — myślała — a co mi już po życiu?

— Gdzie on? gdzie on? — powtarzały blade wargi.

Nagle krzyknęła.

Z lasu wybiegli Bogusław. W poszarpanym odzieży, miał czarną od dymu i zbrzyzaną krwią; w prawicy trzymał miecz.

Gdy bitwa na głównej linii była już niemal skończona zupełnie zwycięstwem, gdy Szewc w dżim popłochu, parł przez Czarnieckiego, pierzchał poczęli, wówczas Szołkowski, Kazimierz Łyszczyński i Attelmayer, rozkazawszy oddziałowi okryć lasa płonący, z niewielką garstką wargnęli do niego boczną drogą, chcąc wypłoszyć zasadzki.

W momencie, gdy Radziwiłł wydawał rozkazy, chęć w popłochu, jakby tak uszykowano odwrót, wpadł na niego zagna Szołkowski.

— A tuś mi, mości księżu! — krzyknął — Jak zbroj krzyżasz się w lesie...

Bogusław cofnął się nieco ku miejscu, gdzie była niewielka polana. Płomien oparł się o pień drzewa i z podniesionym mieczem czekał na tarcia. Uprząż Szołkowskiego, wiedział, iż będzie to walka na śmierć.

Szołkowski z konia zeskoczył.

— Walka będzie nierówna... — rzekł — Teraz broń się, mości księżu!

Łyszczyński zaś i inni wołali.

— Przez Boga, co czynicie!... Jęciem co zgine...

Obawiano się bowiem, że w lesie tym, wśród gęstwin, zwycięski oddział mógł być łatwo przez Szwedów zamknięty i w pień wycięty.

Alto Szołkowski był jakby nieprzytomny. Ocy nabiegły mu krew; nie widział przed sobą nic, prócz zbladłego oblicza Radziwiłła, który zaciekle jęko cios odpyłał ręką pewną, coraz w sobie zmienniejąc. On walczył zatknięt, Szołkowskiego zaś urosł namietny gniew.

Ogromną szablą walczył w kłębieniu i szła krzyk radośnie, gdy ujrzał jak krew zalała Radziwiłłowi twarz. Księżę ranny był w głowę, ale walczył nie ustawał i korzystając z momentu, zadął ciężki cios Szołkowskiemu w pierś. Ten się zachwiał i upadając krzyknął:

— Aleś mi pomóc!

Trwało to krótko, jak mgiełne oko. Świadkowie tego boju nie rozumieli o co właściwie mówili, i o jakiej pomocy Szołkowski mówił.

Gdy on padł, powstało zamieszanie; skupiono się wokół rannego, który krwią broził i już znaku życia nie dawał, a korzystając z tego, Radziwiłł rzucił się w gęstwinę leśną i umykał poczęt tam, skąd dochodziły krzyki uciekających żołnierzy. Ostawiwszy przy rannym Bzroskie i Attelmayera, pomknął za nim plesie Kazimierz z kilku innymi, lecz Bogusław dobiegł już na kraj lasu, ku taborem niewieściom.

Halaska przypadła ku niemu z jękiem, a ujrzawszy krew, która mu z czoła spływała:

— Ranny! — krzyknęła i tracąc z przerażenia zmysły, owa ramiona zarzucała mu na szyję. Ale Radziwiłł odsunął ją przemocą.

— Uchodźcie stąd! — zawołał — Uchodźcie wszyscy! — Ani momentu do stracenia niema...

Z taboru niewieście owały się rozpaczliwie jęki. Przobornie niewiasty zeskakiwały z wozów i uciekały, same nie wiedząc dokąd; konie piosły się i rżąc a wspinając się, nie chcieli iść, a tu ze wszystkich stron lasa pierzchało rzeź rycerstwa elektorale, gnane bezwiednym strachem, powiększając popłoch.

Z lasu tymczasem wyskoczył Kazimierz Łyszczyński z garstką swoich.

— Nie udrżcie!... — wołał do Radziwiłła — nie udrżcie!

Gdy wtem, ujrzawszy Halaskę, wstrzymał się i olemiał. Własnym oczom wierzył nie chciał.

Ona zaś patrzyła na niego rozszereżonymi przestraszonymi oczyma. I w jej pamięci błąkało się teraz jakieś niewyraźne wspomnienie. Na jawie — czy też w snach gorączkowych widziała ono, że wyrażała posępną twarz, i to w momencie równie jak ten straszliwym.

To ten sam głos, który wśród połogi wleśkiej, podniósł się w obronie jej rodzica; to te same płomienne oczy, których głębokie spojrzenie ona nawet wówczas odczuwała...

Tymczasem inni zasmotali się z Radziwiłłem, chcąc mu szablę odebrać.

Halaska przypadła do Kazimierza.

— Panie, ulituj się! — błagała, wnosząc ku niemu załamane dłonie. — Niech on go puszcza... Nie zabieraj mu życia... Wód moje raczej!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z POLSKI

OZIMINOM GROZI KLĘSKA MYSZY

Potrzeba energicznej i przemyślanej akcji

LWÓW. — Jeszcze się na dobre przednowek nie zaczęło, a już nowa katastrofa staje przed oczyma rolnika. Skutkiem pogodnej zimy, na polach roznożyły się myszy. Chodzą sobie swobodnie milionami po łanach obszaranych i skłach chłopskich, bezkarnie szczypiąc ożmową trawę i kłosek dzurzy. Jeżeli nie przyjdą śniegi lub deszcze, cała ożmowa przednie. Ponura wieści o nowej pladze nadchodzą z wszystkich zakątków Małopolski.

Władze administracyjne, starostwa i wydziały wiedzą dobrze o tem, jednakże walka z nową plagą łozy się po warszawsku, t. j. dąży się paść, robi się relacje, stylizuje, daje się wskazywać, polscy trutki specjalnie spreparowane, ale tego wszystkiego ani rolnicy, ani myszy same na serio nie biorą. Myszy dzurawia sobie ożmowa a władze numerują złożone relacje, stylizacje, pouczenia i wszystko idzie w najlepszej zgodzie. Wraz z myszami mnożą się administracyjne kawalki.

Tymczasem walka z mysią plagą wymaga energicznej i konsekwentnej działości organów i musi być prowadzona równocześnie na całym obszarze, załgłym przez myszy. Jeżeli bowiem jeden chłop czy jeden folwark przy stapi do założenia trutki, to nie na wiele się to zda, gdyż na za-truty gławie widać nowe legiony z sąsiednich obszarów.

Wobec takiego stanu rzeczy, władze winne wydać przynusowe rozporządzenie tępienia myszy, a ociągających się rolników obłożyć karami. Opiekiobczy się stworzyć osłony komitet z ludzi energicznych i fachowych, którzy by między sobą podzieliли zagrożone tereny i oobście dopinowali założenia trutek. Tylko w ten sposób możnaby mieć nadzieję, że uda się plagę wyćpać.

Mamy nadzieję, że oodnośne wale podymą nad tem i może co zrobia. Chodzą tu przecież o zabezpieczenie ludności przed nową klęską głodową.

NAGRODA DLA ŻEROŚMIENI

WARSZAWA. — Kierownik ministerstwa wozów religijnych i oświecenia publicznego, p. dr. Jan Zawadzki, wręczył w obecności podsekretarza stanu p. Tadeusza Łopuszańskiego, dyrektora departamentu sztuki, p. Jana Skotnickiego i dyrektora departamentu ogólnego, p. Karola Dzwinińskiego, Stefanowi Żeromskiemu pismo, przyznające mu nagrodę literacką Min. W. R. i O. P.

OBRABOWANIE POCIĄGU

Kradzież 40 przesyłek

KRAKÓW. — Onegdaj napadli handcy na pociąg osobowy na przystanku Kraków. Tarnów i obrabowali wóz pocztowy, a mia-nownie z wozu przysięgionego do ambulatorium szpitalnego, skład z oprowadzających wozu, jeden z wozów pociągu pomylił i strzelił przesył 40 przesyłek zagranicznych, które zrzucił stojącym na torze kolejowym towarzyszem. Dochodzenia w toku.

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

ASPIRYNA

Strzeżcie się imitacji

Z BROOKLYNA

DZISIAJ!

Karnawał dobiega końca. Jeszcze kilka dni a potem cisza — spokój —

godzinki — gorące sały — śledz. "Z prochu powstał, w proch się obciera."

Nie czekał, aż się to spełni — użył tytuła.

"Wszak żyłem tylko raz."

Dajcież zatem, dajcież w kółko, bawmy się, świętując, tańcząc.

A GDZIE?

Na ostatniej zabawie tańczącej w karnawale, na wieczniku pociągowym

Dziś w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Karnawał dobiega końca. Jeszcze kilka dni a potem cisza — spokój —

godzinki — gorące sały — śledz. "Z prochu powstał, w proch się obciera."

Nie czekał, aż się to spełni — użył tytuła.

"Wszak żyłem tylko raz."

Dajcież zatem, dajcież w kółko, bawmy się, świętując, tańcząc.

A GDZIE?

Na ostatniej zabawie tańczącej w karnawale, na wieczniku pociągowym

Dziś w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie.

Wczoraj w Domu Narodowym w Brooklynie

